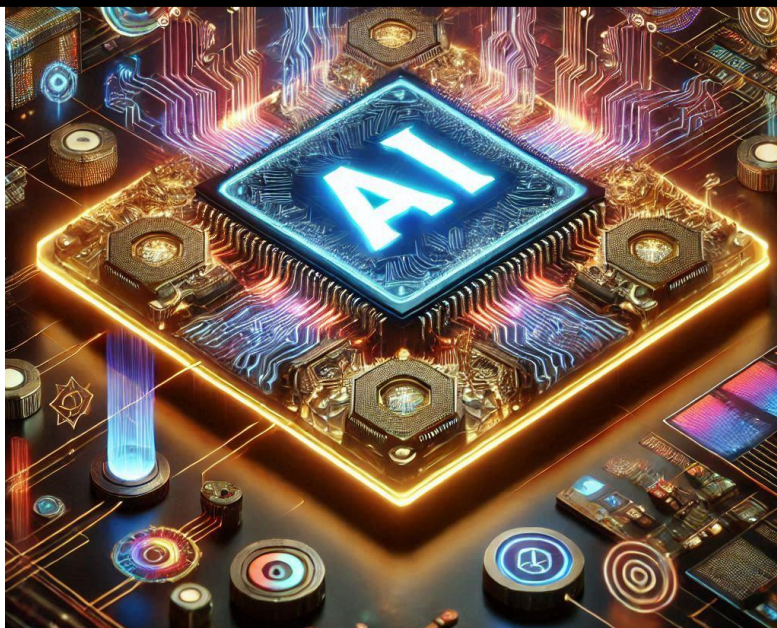

ינואר
2025

עבודה עם מערכות מבוססות בינה מלאכותית (AI) לקציני ציות וקציני איסור הלבנת הון

דברי יו"ר אגודה ישראלית לציות

שלום רב,

אני מתרגש ביחד עם חברי למועצה המקצועית להשיק את ההנחיה בנושא עבודה עם מערכות בינה מלאכותית AI לקציני ציות וקציני איסור הלבנת הון של האגודה הישראלית לציות. מהפכת הבינה המלאכותית, שנחשבת למהפכה החמישית של עולמנו, משפיעה רבות על תחומים שונים – ובכלל זה על מקצועות הציות ואיסור הלבנת הון.

כחלק מהמחויבות שלנו לקדם את המקצוע והעמקת הידע בקרב חברי הקהילה, יזמנו ופיתחנו את ההנחיה החדשה, הכוללת פרק ייעודי ומקיף לקציני איסור הלבנת הון. הנחיה זו מצטרפת לקודקס המקצועי של קציני הציות בישראל.

ברצוני להודות לחברי המועצה המקצועית על תרומתם הרבה בגיבוש ההנחיה וכן לרומה דיזינגוף מקבוצת RCG יועצים.

אני מאמין כי ההנחיה החדשה תשמש כלי עבודה חיוני ותסייע לחזק את המעמד והמקצועיות של קציני הציות בישראל.

בכבוד רב ובברכה,

עו"ד אלון קוחלני, CAMLO, CCO
יו"ר אגודה ישראלית לציות

דברי סגן יו"ר אגודה ישראלית לציות ומנהל אקדמי

שלום לכולם,

האגודה הישראלית לציות פועלת רבות לביסוס תחום הציות כמקצוע מוביל בישראל, וכחלק מפעילותנו אנו שואפים להביא לקדמת הבמה את מיטב הכלים, הידע והפרקטיקות הבינלאומיות.

במסגרת תפקידי כמנהל האקדמי של האגודה, אני גאה להציג את ההנחיה החדשה שגובשה, תוך הקפדה על יישום תקני הציות המובילים בעולם. הנחיה זו, שנוסחה על ידי עו"ד אלון קוחלני – נסח ראשי וחברי המועצה המקצועית בהם הח"מ חבר, מהווה צעד משמעותי נוסף בהבטחת איכות ומקצועיות בתחום הציות ואיסור הלבנת הון.

ההנחיה החדשה מציעה כלי עבודה מקיפים ועדכניים, שפותחו מתוך שאיפה לשפר את יכולות אנשי הציות להתמודד עם האתגרים שמציבה בפניהם מהפכת הבינה המלאכותית.

אני תקווה שתמצאו את ההנחיה הזו ככלי עבודה מועיל שישדרג את עבודתכם היום-יומית ויתרום להצלחתכם המקצועית.

אמשיך ביחד עם יו"ר האגודה וחברי המועצת האגודה להוביל ולחדש בתחום הציות בישראל.

בכבוד רב ובברכה,

ד"ר עו"ד רמי ששון, CAMLO, CCO

הנחיה מקצועית

עבודה עם מערכות מבוססות בינה מלאכותית (AI) לקציני ציות וקציני איסור הלבנת הון

מה זה AI?

בינה מלאכותית יוצרת או גנרטיבית (Generative Artificial Intelligence - AI) היא טכנולוגיה מתקדמת שמאפשרת למחשבים ולמערכות דיגיטליות לבצע משימות שבדרך כלל דורשות אינטליגנציה אנושית. היא פועלת על ידי ניתוח נתונים, זיהוי דפוסים, למידה משגיאות, וקבלת החלטות. בינה מלאכותית גנרטיבית מסוגלת לייצר תוכן חדש כגון טקסט, תמונות או מדיה אחרת. בינה מלאכותית יוצרת משתמשת במודלים גנרטיביים הלומדים דפוסים ממאגרי נתונים (גדולים ואז יוצרים תוכן חדש על סמך הלמידה הזאת. אחד המאפיינים המרכזיים של AI הוא היכולת ללמוד ולהשתפר עם הזמן באמצעות אלגוריתמים של למידה חישובית (Machine Learning). בעוד בינה מלאכותית "רגילה" לומדת לפתור בעיות מוגדרות, בינה מלאכותית יוצרת מסוגלת לייצר תוכן חדש לחלוטין - החל מטקסטים, דרך תמונות ועד מוזיקה ווידאו.

יתרונות השימוש ב AI כוללים: יכולת לבצע משימות במהירות ובדיוק רב, ניתוח כמויות עצומות של נתונים בזמן קצר, יעול תהליכים, שיפור יכולות הניבוי וההתמודדות עם בעיות מורכבות. בנוסף, AI מספק כלים להתמודדות עם משימות חוזרות ונשנות, משפר את קבלת ההחלטות הארגוניות ומאפשר לזהות חריגות או אי-סדירות בנתונים בצורה יעילה.

עם זאת, ל AI יש גם חסרונות וסיכונים. מערכות AI עלולות להיות נתונות להטיות שמקורן בנתוני האימון, הן עשויות לפגוע בפרטיות בשל איסוף ועיבוד נתונים רגישים, ולעיתים קיים קושי להבין או להסביר את אופן פעולתן והחלטותיהן (מה שנקרא "קופסה שחורה"). השימוש במערכות אלה עלול להשפיע בצורה קיצונית על שוק העבודה. בנוסף קיים חשד הולך וגובר בשימוש בבינה מלאכותית גנרטיבית לצורך הונאות שונות כגון גניבות זהות, זיופים עמוקים deep fake והעצמת פשעי סייבר בכלים שטרם ניתן להם מענה הולם במסגרת מערך ההתגוננות הקיים. יתר על כן, שימוש לא מושכל או בלתי מפקח ב AI עלול להוביל לחשיפה לסיכונים ובהם שימוש לרעה במידע.

הנחיות כלליות

תוכנית ציות ייעודית לתחום בינה מלאכותית גנרטיבית

לאור העמקת השימוש בכלי בינה מלאכותית והדומיננטיות ההולכת וגוברת של השימוש בכלים במקומות העבודה, מומלץ לקציני הציות להוביל להקמה של תוכניות ציות ייעודיות כלל ארגוניות המתמקדות בתחום בינה מלאכותית יוצרת, זאת עוד בטרם הדרישה הפכה לדרישה רגולטורית מובהקת בכלל הגיאוגרפיות והתעשיות.

לימוד והעברת מידע

קציני ציות צריכים:

1. לעקוב אחר רגולציות ושינויים בתחום ה AI.

על קציני ציות לקחת בחשבון חקיקה והנחיות ישראליות ובינלאומיות בשל אופי הפעילות הגלובלי (רשימה חלקית):

- **דוח ביניים של הצוות הבין משרדי לבחינת שימושי AI במגזר הפיננסי¹** – דוח זה מדגיש את הצורך באימוץ גישה מבוססת סיכונים, השפעות על הונאות ודיסאינפורמציה, פרסום והגנה על מידע אישי ועוד.
- **חוק הבינה המלאכותית של האיחוד האירופי (The AI Act²)**. חוק זה מסווג יישומי AI לפי רמות סיכון (נמוך, גבוה, אסור), וקובע דרישות לצמצום סיכונים, כולל שקיפות, נטרול הטיות ושמירה על פרטיות. מומלץ לבדוק אם יישומי AI של הארגון נופלים תחת קטגוריות אלו, גם אם החוק חל רק בעקיפין, וזאת בעיקר לאור הענישה והיקף האכיפה.
- **הנחיות בנוגע לזכויות אדם ובינה מלאכותית של מחלקת המדינה בארה"ב³**. הנחיות אלה מתמקדות בשמירה על זכויות אדם בהפעלת מערכות AI, והן כוללות עקרונות כמו ניהול סיכונים, שקיפות והגנה על פרטיות.
- **תקנות ה GDPR⁴** – נוגעות להגנה על פרטיות המידע ומשפיעות על ניהול נתוני בינה מלאכותית.
- **תקנות FATF⁵** – מחייבות עמידה בהנחיות איסור הלבנת הון בשימוש במערכות AI.
- **עקרונות מדיניות, רגולציה ואתיקה בתחום הבינה המלאכותית⁶** – דוח של משרד המשפטים ומשע החשדנות המדע והטכנולוגיה מ 2023 המנחה בדבר ההשלכות של AI, בין היתר, בהיבטי עבודת הממשלה, הדין הישראלי וסיכונים.

2. לעקוב אחר הצהרות של רגולטורים ותקדימים בתחום ה AI

¹ https://www.gov.il/he/pages/regulation_cmisa_11

² <https://artificialintelligenceact.eu/>

³ <https://www.state.gov/risk-management-profile-for-ai-and-human-rights/>

⁴ [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2020/641530/EPRS_STU\(2020\)641530_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2020/641530/EPRS_STU(2020)641530_EN.pdf)

⁵ <https://www.fatf-gafi.org/content/dam/fatf-gafi/guidance/Opportunities-Challenges-of-New-Technologies-for-AML-CFT.pdf.coredownload.pdf>

⁶ https://www.gov.il/he/departments/policies/ai_23

- ללמוד מהחלטות גורמי אכיפה, כגון נאומו של יו"ר גנסלר, נציב ה SEC בארה"ב⁷.
- להכיר תקדימים כמו המקרה של Air Canada שהשתמשה בצ'אטבוט שסיפק מידע שגוי⁸.

3. להשכיל לעשות שימוש במסגרות מקובלות

קציני ציות, נדרשים ללמוד על אזורי הסיכון החדשים שנוצרים עקב אימוץ טכנולוגיית AI, והם יכולים להיעזר בכך במסגרות מקובלות, כגון:

- **מסגרת ניהול סיכונים בינה מלאכותית (AI RMF) של NIST⁹**. מסגרת זו נועדה להעריך, לנהל ולצמצם סיכונים AI, והיא כוללת שלבים: זיהוי סיכונים, ניתוח, מענה ובקרה, ומדישה שקיפות, נטרול הטיות ואמינות המערכות.
- **המלצות בנושא אתיקה ב AI של UNESCO¹⁰**. מסגרת זו מדגישת עקרונות של צדק, אי-הפליה, אחריות ושיקפות, ומספקת כלים להבטחת שימוש אחראי בטכנולוגיה תוך שמירה על ערכים חברתיים.
- **המדריך של ארגון הבריאות העולמי (WHO¹¹)**. מסמך זה מתמקד בשימוש בטכנולוגיות AI בתחום הבריאות, ומדגיש עקרונות אתיים, שמירה על פרטיות המטופלים וניהול סיכונים טכנולוגיים.

4. לבחון שילוב של כל AI בעבודתם השוטפת.

- האגודה הישראלית לציות אכיפה מנהלית וביקורת רואה באנשי המקצוע בתחום הציות ככאלה הנמצאים בחזית הטכנולוגיה ועל כן מצופה מקציני הציות למנף את היכולות ואת הערך המוסף בשימוש בבינה מלאכותית גנרטיבית במסגרת פעילותם, זאת תוך הטמעת המגבלות והבקורות הנדרשות בהתאם למפורט להלן.

העברת ידע

קציני ציות נדרשים להדריך עובדים ביחידות העסקיות על סיכונים פוטנציאליים הנובעים משימוש ב AI על ידי הכנת תוכנית הדרכה ייעודית לנושא. לאור ההתפתחות המהירה של התחום ושל מפת הסיכונים יש לעדכן את ההדרכה בהתאם.

⁷ . <https://www.sec.gov/news/speech/gurbir-remarks-pcce-041524>

⁸ <https://m.news1.co.il/Archive/0026-D-165758-00.html?AfterBan=1>

⁹ <https://www.nist.gov/itl/ai-risk-management-framework>

¹⁰ <https://www.unesco.org/en/artificial-intelligence>

¹¹ <https://www.who.int/teams/digital-health-and-innovation/harnessing-artificial-intelligence-for-health>

הנחיות מעשיות לקציני ציות

א. פיתוח מדיניות ונהלים :

1. הגדרת מסגרת עבודה :

- לבסס עקרונות אתיים לניהול AI, הכוללים שקיפות, שמירה על פרטיות והימנעות מהטיות.
- להבטיח שהנתונים המשמשים מערכות AI מנוהלים בהתאם לרגולציה.

2. יידוע וגילוי (בהתאם לרגולציה המחייבת¹²) :

- יידוע על עצם השימוש במערכת בינה מלאכותית.
- גילוי למשקיע או ללקוח שעניין מאפייני מערכת הבינה המלאכותית, השלכותיה, והאופן בו היא משתלבת בשירות או המוצר המסופק ללקוח.

3. ממשל (Governance) AI

- לפתח מסגרת הכוללת בקרה שוטפת, ביקורות תקופתיות ודיווחים פנימיים.
- לשלב פיקוח אנושי על תהליכים קריטיים באמצעות מנגנוני Human-in-the-Loop.

4. אבטחת מידע ופרטיות :

- לבצע הערכות סיכונים שוטפות.
- להטמיע נהלים למניעת זליגת מידע, הצפנה ואנונימיזציה של נתונים.

5. הכשרה והעלאת מודעות :

- לעדכן תוכניות ההכשרה בארגון בנושא רגולציות וסיכונים AI.
- לעודד עובדים לגלות ערנות ולזהות חריגות.

ב. שימוש בכלים לניהול סיכונים

1. ניתוח פערים (Gap Analysis) : לזהות תחומים לשיפור בתהליכי ניהול סיכונים AI.
2. הערכת סיכונים (Risk Assessment) : למפות סיכונים אתיים, טכנולוגיים ורגולטוריים.
3. תרחישי קיצון (Extreme scenarios) : לבחון השפעה של AI על אירועים כגון Flash Crash, הפצת דיסאינפורמציה לשוק מניות, החדרה של קוד מחשב זדוני ועוד

¹² EU AI Act, GDPR, Guidance for Regulation of Artificial Intelligence Applications (Executive Order 13859)

בחינת בשלות (Maturity Assessment): להעריך את מוכנות הארגון לעמידה ברגולציות AI.

ג. ניהול ספקים וצדדים שלישיים

1. **בדיקת חוזים:** לוודא שספקי AI עומדים בדרישות רגולטוריות.
2. **פיקוח וניטור:** להטמיע מערכות לניטור ספקים ולנהל סיכונים הנובעים משימוש בכלים חיצוניים.

הנחיות ספציפיות לארגונים:

בארגונים המפתחים AI

- לבחון התאמת מודלי AI לרגולציות רלוונטיות, כגון NIST או חוק ה AI של האיחוד האירופי.
- לפתח תוכניות מגירה לתרחישי חקיקה עתידיים.

בארגונים המשתמשים ב AI

- לבדוק את הכלים שנעשה בהם שימוש בבינה מלאכותית לאיתור הטיית ופגיעות.
- להטמיע מנגנוני דיווח ותגובה לחריגות.
- יש לבחון את היקף גילוי הנאות בשימוש בכלי AI שנותנת החברה, בייחוד באם הארגון כפוף לרגולציה המחייבת בכך, לרבות בחומרי שיווק וברשתות החברתיות.
- חשוב לבצע בדיקת נאותות לכלים הנבחרים (כגון דיוק התוצאות) כדי למנוע שימוש במודלים המייצרים הטיה.
- כדי לצמצם סיכוני שימוש בכלי AI, לדוגמא בעת מתן יעוץ פיננסי, מומלץ לבחון את המדיניות הארגון בתחום כדי לוודא שהיא הוטמעה בנהלי החברה וכי הצוות מבין מה מותר ומה אסור.

בארגונים העובדים עם ספקי IA (צדדים שלישיים)

- קציני ציות נדרשים להבין לעומק את השימוש שעושים ספקיהם בטכנולוגיות בינה מלאכותית (AI), במיוחד במקרים שבהם מעובד מידע רגיש של לקוחות. עליהם לוודא קיום פיקוח שוטף על הפרוטוקולים של הספקים, על מנת להבטיח את הגנת המידע ולצמצם סיכונים.
- בהקשר זה, יש להביא בחשבון כי מנועי בינה מלאכותית משולבים לעיתים קרובות במערכות SaaS¹³ שונות, כגון תוכנות לניהול תיקים, CRM, שירותי ענן ועוד. מערכות אלו עשויות לכלול

¹³ . Software as a Service

מודלים מבוססי למידת מכונה, שמקיימים אינטראקציה עם נתוני לקוחות רגישים. אינטראקציות מסוג זה טומנות בחובן סיכונים משמעותיים לפרטיות ואבטחת מידע, ולכן מצריכות הערכה מתמדת וניהול מדוקדק.

- מעבר לכך יש לבדוק עמידת הספקים ברגולציה הרלוונטית ולוודא במסגרת ניהול הסיכונים שהחוזים מבטחים את צמצומם.

התייחסות ייחודית לקציני איסור הלבנת הון

זיהוי דפוסים חשודים

- מערכות AI יכולות לתרום לזיהוי פעולות חריגות וחשודות שמעידות על הלבנת הון. חשוב להשתמש במערכות אלו באופן מושכל ומבוקר.
- במסגרת זו יש לפעול בהלימה להנחיות הרגולטורים, ביחס לרמת ההסתמכות המותרת על כלי AI, זאת בדגש על סגירות התראות שהמערכות מזהה כהתראות שווא או ויתור על מנגנוני חוקה קיימים תוך החלפתם בכלי AI המקבלים החלטות באופן עצמאי.
- בכל מקרה, מומלץ לשלב שימוש במתודולוגיית תיקוף מודלים בכל הסתמכות של על AI.

עמידה ברגולציה בינלאומית

- יש לוודא שכלי ה AI בהם משתמשים עומדים בתקנות המקומיות והבינלאומיות בתחום איסור הלבנת הון, לרבות תקני FATF.

אבטחת נתוני לקוחות

- יש להקפיד על שימוש מאובטח במידע אישי ורגיש. קציני איסור הלבנת הון נדרשים לוודא שכל שימוש בנתונים נעשה תוך הגנה מלאה מפני גישה לא מורשית.

תיעוד ובקרה :

- תהליכי הניתוח וההחלטות שהתקבלו באמצעות מערכות AI צריכים להיות מתועדים לצורך ביקורת פנימית וחיצונית.

שימוש בכלים מתקדמים לניהול ציות

- קציני איסור הלבנת הון יכולים להיעזר בטכנולוגיות חדשות לניהול אוטומטי של ציות, כולל מעקב בזמן אמת אחר תאימות לרגולציה ודיווח מהיר.

התמודדות עם אתגרים אתיים והטיות

- יש לאמץ מתודולוגיות לזיהוי הטיות באלגוריתמים ולנקוט בצעדים לתיקון.

סיכום

קציני ציות בארגונים המעורבים בפיתוח, שימוש או עבודה עם AI נדרשים לשלב בין הבנה מעמיקה של רגולציות לבין שימוש בכלים לניהול סיכונים. אימוץ מסגרות כמו NIST ו UNESCO לפיקוח על ספקים ושיתוף פעולה עם רגולטורים יסייעו בהתמודדות עם אתגרי עולם ה AI המשתנה במהירות.

מקורות

[E-book] Compliance and AI: Balancing the risks and opportunities, ICA [E-book]
Compliance and AI: Balancing the risks and opportunities, ICA <https://www.int-comp.org/insight/e-book-compliance-and-ai-balancing-the-risks-and-opportunities/>

Alon Kohalny, Navigating the AI regulatory landscape, inCOMPLIANCE, Aug 2024

Step-by-Step Guide to AI Compliance <https://trustarc.com/resource/step-by-step-guide-to-ai-compliance/> <https://trustarc.com/resource/step-by-step-guide-to-ai-compliance/>

The Compliance Officer's Guide to AI: Insights from the Wolfsberg Statement
<https://wolfsberg-group.org/news/34>

Minimizing AI risk Top points for compliance officers
<https://www.dlapiper.com/en/insights/publications/practical-compliance/2024/minimizing-ai-risk-top-points-for-compliance-officers>

Guidance for Regulation of Artificial Intelligence Applications (Executive Order 13859)
https://www.whitehouse.gov/wp-content/uploads/2020/11/M-21-06.pdf?force_isolation=true

The Biggest Compliance Traps That You Don't Even Know Are Happening at Your Firm, STP Investment Services, November 18, 2024
<https://www.tradersmagazine.com/am/the-biggest-compliance-traps-that-you-dont-even-know-are-happening-at-your-firm/>

אלון קוחלני, ה SEC קורא לקציני ציות לבחון סיכוני AI, ניוז1 (30.5.2024)
<https://www.news1.co.il/Archive/0026-D-165758-00.html>

אלון קוחלני, רגולציה חדשה בתחום ה AI-מציבה אתגר לקציני ציות, ניוז1 (16.4.2024)
<https://www.news1.co.il/Archive/0026-D-165171-00.html>

דוח ביניים, בינה מלאכותית בסקטור הפיננסי, רשות שוק ההון, ביטוח והחסכון
https://www.gov.il/he/pages/regulation_cmisa_11

חברי מועצה מקצועית

עו"ד אלון קוחלני, CCO, CAMLO – נסח ראשי
עו"ד ענר ברגר, CCO, CAMLO – סגן ומ"מ
ד"ר עו"ד רמי ששון, CCO, CAMLO – מנהל אקדמי
עו"ד יעל נאמן, CCO, CAMLO – סגן
עו"ד עודד סלע – יועמ"ש
עו"ד אביב מעוז – חבר

תודות לרומה דיזינגוף מחברת RCG יועצים על היעוץ

אודות אגודה ישראלית לציות

האגודה הישראלית לציות, אכיפה מנהלית וביקורת ע"ר הנה גוף המייצג את מקצוע הציות והעוסקים בו בישראל. האגודה פועלת לפיתוח תקינה מקצועית ומקיימת קורסי הסמכה בעלי הכרה בינ"ל לקציני ציות (CCO) וקציני איסור הלבנת הון (CAMLO). האגודה קשורה לאיגוד הציות הבינ"ל ICA וחברי הקהילה קל האגודה חברים גם ב ICA. האגודה פרסמה קודקס מקצועי לקציני ציות שתוקף ע"י ICA הכולל קוד אתי מסייע לקציני ציות בהתמודדות עם דילמות בעבודתם. האגודה מהווה אוטוריטה מקצועית בתחום הציות, והיא פועלת להנגיש ידע ולהעלות את המודעות לחשיבות המקצוע וכן לקדם את מקצוע הציות והכרה במעמד המקצוע, תוך שיתוף פעולה עם גורמים בארץ ובעולם.

[/https://www.ccos.co.il](https://www.ccos.co.il)

ccos.israel@gmail.com

דרך אבא הלל סילבר 12, מתחם
הבורסה רמת גן

כל הזכויות שמורות לאגודה ישראלית לציות אכיפה מנהלית וביקורת ע"ר ©